

8. februar – slovenski kulturni praznik

Poti in stranpoti

Pojav anonimnih pisem, ki jih neznani avtorji ponavadi pošiljajo posameznim forumom ali najodgovornejšim družbenopolitičnim delavcem, ni nov. Z njimi največkrat želijo opozoriti na določene nepravilnosti ali konflikte, ki so prisotni v nekem družbenem okolju. Ker pa tudi naša družba ni brez konfliktov, še posebej, če upoštevamo, da spremembe v družbenem razvoju temeljijo na stališču, da vse poteka prek boja nasprotij, kar pa ni nič drugega kot konflikt, se moramo sprijazniti s tem v vsakodnevni praksi. Pri tem je pomembno oceniti, kakšno težo imajo posamezni problemi in na kakšen način zadeve rešujemo.

Razprava o predlogu sklepov 13. seje predsedstva CK ZKJ je potrdila usmeritev, da je potrebno še nadalje krepiti in razvijati politični sistem socialističnega samoupravljanja. Zakaj se torej posamezniki raje poslužijo anonimk, kot pa institucij političnega sistema, ki omogočajo vsakomur, da na ustaven in zakonit način sodeluje pri razreševanju posameznih vprašanj. Seveda z močjo argumenta in v demokratičnem soočanju različnih mnenj.

Ali gre pri tem za oportunizem, bojazen pred sankcijami, neznanje ali pa celo za načrtno dejavnost posameznikov ali skupin, ki želijo s tem ustvariti določene cilje in vznemiriti delavce znotraj in zunaj OZD?

Kdor uporabi anonimko za podlago svojega delovanja in ne pretehta dovolj vseh možnih posledic, lahko naredi s tem veliko škodo. Še zlasti v sredinah, kjer

želijo na vsak način odkriti le avtorja, ugotavljanje resničnosti trditve v anonimnem pismu pa ostaja pri tem nepomembno. Če se anonimka nanaša na neko temeljno družbeno sredino, je le tej prvenstveno treba omogočiti, da sama oceni smiselnost obravnavanja anonimke oziroma ugotavljanje resničnosti očitanih slabosti. Vsaka drugačna pot pomeni nezaupanje v sposobnost subjektivnih sil in samoupravnega načina razreševanja teh vprašanj v temeljnih družbenih celicah.

Vsakišno neargumentirano sumničenje domnevnega avtorja ali določene skupine ljudi, še zlasti javno, pa nikakor ni v skladu z moralno-etičnimi merili in ima lahko škodljive posledice. Sumničenje, naj bo kakršno koli že, človeka moralno ubija. Če gre za večjo skupino ljudi, pa ima tak način lahko še več negativnih učinkov. V OZD nastajajo diferenciacije med posameznimi delavci, če pa gre za vodilne delavce, hitro nastanejo klike, po nepotrebnem se zaostrojuje odnosi in znotraj posameznih sredin pride do različnih pritiskov, suspenzov, groženj za razrešitev, včasih pa tudi odhoda večjega števila delavcev iz organizacije, kar vse slabša varnostno-politične razmere.

Prav gotovo je argumentirano stališče vodstva ZKJ, po katerem naj anonimk praviloma ne bi obravnavali. To stališče je treba upoštevati! Praksa pa vendarle opozarja, da je v vsebini prenekaterih anonimk tudi veliko resnice in dobronamernosti. Zato gotovo ne kaže vseh anonimk obravnavati na enak način! STANE ZUPANČIČ

*So po tednih dana života, drugi
druge stvari, čisto neposredno izražene
vsi revolucionarji. Še ni ogromen
dopis in ga dajmo naši socialistični
samoupravi in vseh naših vodstvenih
in javnih bratstvih in jedrskih in
narodnih in narodnih.
Tvoj svetli lik komunisti in revoluciji
simbolizira biva pranje in potatice
sadašnjim in budućim generacijam
Ljubljana.*

13. II

1979

Za nas samoupravljanje v kulturi ni samoupravljanje kulture, pač pa samoupravljanje človeka v kulturnem življenju, in sicer prav z vzpostavljanjem neposrednega odnosa med človekom, ki »troši« kulturne vrednote in vzpostavlja materialno osnovo kulturnega ustvarjanja, in kulturnim ustvarjalcem. S takim neposrednim in aktivnim odnosom obenem ukinjamo grobo mejo med enim in drugim, saj tako bolj ali manj vsak človek sodeluje v samem kulturnem ustvarjanju, kultura pa pri tem postaja skupno dejanje.

EDVARD KARDELJ (27. 1. 1910 – 10. 2. 1979)

V Ljubljani je na področju družbenih dejavnosti ustanovljenih 54 samoupravnih interesnih skupnosti, ki delujejo v občinah in mestu; na področju zdravstva in zaposlovanja se povezujejo še v medobčinske skupnosti. V strokovnih službah teh samoupravnih interesnih skupnosti je zaposlenih 206 delavcev. Številni pa so razlogi, da učinkovitost SIS in strokovnih služb, vključno s takšno organiziranostjo in kadrovski zasledbi, še vedno ni na zahtevani in pričakovani ravni...

Ugotavljamo, da postaja razkorak med ustanovi in zakonskimi določili na področju družbenih dejavnosti ter praktičnim uresničevanjem načel vse večji. Formalno pravno imamo

stora svobodnega sporazumevanja in dogovarjanja.

Gradivo nas opozarja, da moramo v pripravah na volitve 1986 nameniti vso pozornost evidentiranju možnih kandidatov za člane delegacij za skupščine SIS. Prav tako je v gradivu močno poudarjena zahteva, da morajo družbenopolitične organizacije vnašati v skupščine SIS širše družbene poglede in širšo razvojno komponento.

Vsekakor bo treba sistem sisov dograjevati, čimprej odstraniti vzroke za nedosledno izražanje in usklajevanje interesov izvajalcev in uporabnikov v procesu svobodne menjave dela; ne gre za spreminjanje sistema, temveč za uvelja-

Kako do večje učinkovitosti sisov

sicer vse pogoje, da bi sistem samoupravnih interesnih skupnosti deloval v smeri krepitve družbenoekonomskega položaja delavcev, delovnih ljudi in občanov in sistema socialističnega samoupravljanja. Vendar vsak dan ponavljajoče težave zahtevajo kritično oceno, ali sedanja organiziranost sisov omogoča resnično samoupravljanje, ali je dovolj racionalna in učinkovita.

Nekateri problemi in pojavi, ki zavirajo učinkovitejše delovanje samoupravnega sistema na vseh področjih družbenih dejavnosti, so ta čas zapisani v gradivu MK SZDL Ljubljana. Bili so tudi na dnevnem redu skupščine naše občine 31. januarja in skupščine mesta Ljubljane, 7. februarja.

V gradivu so predstavljeni predvsem problemi planiranja, solidarnostnega združevanja sredstev in uveljavljanja skupščin SIS kot pro-

vitev obstoječih možnosti, za okrepitev vloge delavskih svetov v tozdih in skupščin krajevnih skupnosti, pa tudi zborov združenega dela.

Razmisliti bomo morali še o morebitnih normativnih spremembah glede oblikovanja delegacij za skupščine sisov. V tozdu bi mogoče lahko opravljal funkcijo delegacije delavski svet, v krajevni skupnosti pa skupščina KS.

»Tako se bomo morali lotiti tudi preverjanja primernosti sestave konference delegacij za sise ter na podlagi ugotovitev primernejše oblikovati te konference!« Ta zahteva je bila večkrat poudarjena v razpravi na predsedstvu OK SZDL in na sejah skupščinskih zborov.

Intenzivna razmišljanja o delovanju sisov je vsekakor treba takoj in konkretno vključiti v delokrog zahtevnih opravil v pripravah na volitve 1986.

Č. G.

DOGOVORI

GLASILO SZDL LJUBLJANA CENTER

Leto XII – 5. februar 1985

Štev.: 2 BREZPLAČNO

Eno leto do volitev

Ugotovitve iz ocene skupščinskih volitev 1982 ter volitev nosilcev delegatskih dolžnosti po poteku dveletnega mandata v letu 1984 so vse nosilce priprav na volitve zavezale, da preučijo tista odprta vprašanja volilnega sistema in prakse, ki v celoti ne ustvarjajo možnosti za demokratično sodelovanje delovnih ljudi in občanov v vseh predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravilih, pri tem pa mora biti evidentiranje kontinuirana dejavnost v pripravah na volitve.

K odgovorni uresničitvi te naloge nas opozarjajo sedanje družbene razmere, v katerih delovni ljudje in občani še bolj zahtevajo odgovornost za uresničevanje samoupravne kadrovske politike, postavljajo zahtevo po večjem vplivu na kadrovske rešitve na vseh družbenih dolžnostih ter uspešnost uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije pogojujejo z ustreznimi kadrovskimi rešitvami na najodgovornejših delegatskih in drugih dolžnostih.

Dodatna spodbuda v vseh teh prizadevanjih je tudi predlog sklepov 13. seje CK ZKJ o uresničevanju vodilne vloge ZKJ ter krepitve njene idejne in akcijske enotnosti, posebej poudarja naloge na tem področju.

V pripravah na volitve 1986 kaže izhajati iz pozitivnih izkušenj priprav na volitve in volitev 1982. Takrat smo v Sloveniji naredili nekaj pomembnih korakov naprej pri podružljanju in demokratičizaciji kadrovske politike pri krepitvi pomena in naloge volitev temeljnih delegacij, sestave kandidacijskih konferenc, objavljanja evidentiranih možnih kandidatov za najodgovornejše delegatske dolžnosti in druge funkcije.

Vendar pa se moramo tudi kritično ozreti na preteklo obdobje od zadnjih splošnih volitev in ugotoviti, da je bilo v tem vmesnem obdobju premalo prizadevanj, da bi pozitivne izkušnje iz volitev 1982 naprej izpopolnjevali v praksi.

V zadnjem času je bilo največkrat postavljeno vprašanje o tako imenovanih odprtih kandidatih listah. Ob tem vprašanju velja poudariti, da so odprte kandidatne liste v skladu z našim ustavnim sistemom in da Socialistična zveza v praksi spodbuja uveljavljanje le-teh. Pripomniti pa velja, da povsod in vedno ne bo več kandidatov na listi v zadnji fazi odločanja oziroma volitev pa tudi ne, da bi se tako načelo odprtih kandidatnih list ne uveljavilo kot formalizem, kadar ni bilo ponujenih večje število enakovrednih kandidatov. Obenem je treba opozoriti, da so ponekod ovira za uporabo odprtih kandidatnih list tudi normativni akti. Zato kaže že sedaj spodbuditi samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične skupnosti ter samoupravne interesne skupnosti, da preverijo svoje normativne akte, ali omogočajo uporabo odprtih kandidatnih list. Če ne, naj jih dopolnijo

oziroma spremenijo.

Opredeliti se je treba in argumentirano zavrniti tiste, ki za slabosti v vodenju kadrovske politike krivijo normativno ureditev volilnega sistema. Podobno velja za način, ki umetno ločuje volitve od delegatskega sistema. Pri tem gre močno za izgovor, ki naj omogoči takšne posege v volilni sistem, ki krepijo elemente predstavniške demokracije, namesto njegovega izpopolnjevanja na samoupravnih delegatskih temeljih.

V pripravah na volitve je treba v vseh družbenopolitičnih organizacijah posebno pozornost posvetiti demokratizaciji vsebine in metod političnega dela. To je osnovni pogoj za razčiščenje s tistimi, ki pomanjkljivosti in nedoslednosti prakse izkoriščajo za napad na volilni sistem oziroma politični sistem socialističnega samoupravljanja.

Ob upoštevanju vsega doslej povedanega predlagamo, da v nadaljnjih aktivnostih namenimo posebno pozornost tistim vprašanjem, postopkom, praksi in dopolnitvam volilne zakonodaje, ki so bili v preteklosti deležni največje pozornosti. To so predvsem:

– predkandidacijska, kandidacijska opravila in naloge SZDL,

– ustvarjanje možnosti za odprte kandidatne liste in več kandidatov za posamezne dolžnosti,

– možnosti sprememb volitev v samoupravne interesne skupnosti, ki so sestavni del skupščinskega sistema.

(nekaj poudarkov 12. seje predsedstva RK SZDL, 4. decembra 1984)